

**EESTI. ARVE JA FAKTE
2015**

Sisukord

1	Eesti Vabariik	2
2	Loodus	4
3	Rahvastik	6
4	Kultuur	10
5	Rahvatervis	12
6	Haridus	16
7	Tööturg	20
8	Tööjõukulu ja palk	24
9	Sisemajanduse koguprodukt	28
10	Rahandus	32
11	Väliskaubandus	38
12	Tööstus	42
13	Põllumajandus	46
14	Energeetika	48
15	Innovatsioon	50
16	Infotehnoloogia	52
17	Turism	56
18	Andmeallikad. Veebilehekülgi Eesti kohta	58

Eesti Vabariik

Eesti on parlamentaarne vabariik. Riigipea on president, kes valitakse ametisse viieks aastaks. Praegune president on Toomas Hendrik Ilves, kes valiti 29. augustil 2011 ametisse uueks ametiajaks.

Eesti seadusandlik kogu on Riigikogu, ühekojaline parlament, kelle 101 liiget valitakse ametisse neljaks aastaks. Riigikogu XIII koosseis valiti 1. märtsil 2015.

Eesti Vabariik kuulutati välja 24. veebruaril 1918. Sama aasta novembris algas vabadussõda, mis lõppes 2. veebruaril 1920 Tartu rahulepingu allakirjutamisega. Rahulepinguga tunnustas Nõukogude Venemaa Eesti Vabariigi iseseisvust. 22. septembril 1921 sai Eesti Rahvasteliidu liikmeks.

Teises maailmasõjas kaotas Eesti iseseisvuse. Esmalt okupeeris Eestit Nõukogude Liit (1940–1941), seejärel Saksamaa (1941–1944). 1944. aasta sügisel liideti Eesti ligi 50 aastaks Nõukogude Liiduga. Aastakümneid kestnud okupatsiooniaeg päädis laulva revolutsiooniga 1988. aastal ja iseseisvuse taastamisega 20. augustil 1991.

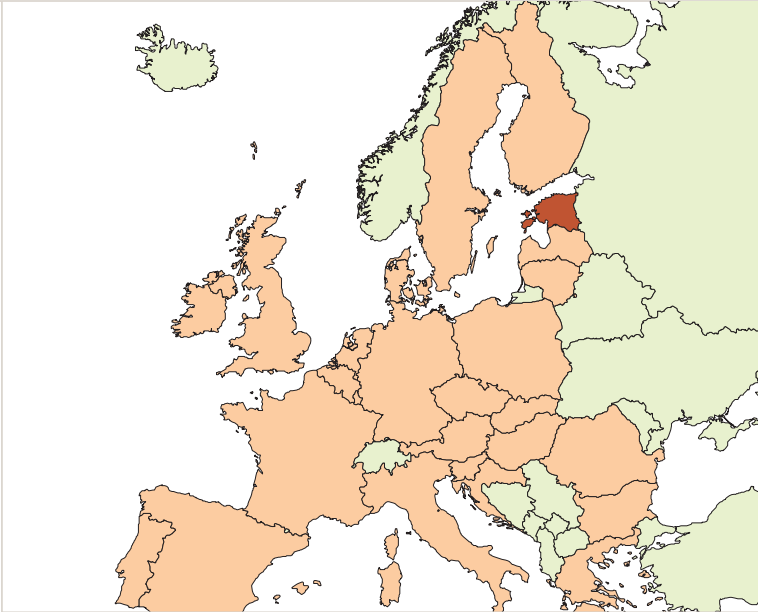
Eesti Vabariik on ÜRO liige alates 17. septembrist 1991, NATO liige alates 29. märtsist 2004 ja Euroopa Liidu liige alates 1. maist 2004. Alates 9. detsembrist 2010 on Eesti Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) täisliige.

1. jaanuaril 2011 võttis Eesti kasutusele euro. Sellega sai Eestist Euroopa Liidu 17. liikmesriik, kus on kasutusel ühisraha euro. Praeguseks on euroalaga liitunud ka Läti ja Leedu.

Eesti riigikeel on eesti keel. Rahvuslipp on sinimustvalge trikoloor.

Eesti rahvuslill on rukkilill, rahvuslind suitsupääsuke ja rahvuskivi paekivi.

Eesti riigivapil on kolme sinise lövi kujutis kuldsel kilbil.

Rahvaarv	1 316 000
Pindala	45 227 km ²
Rahaühik	euro
Pealinn	Tallinn
Haldusjaotus	15 maakonda, 213 omavalitsuslikku haldusüksust, sh 30 linna ja 183 valda
Saarte arv	1521
Suurimad saared	Saaremaa, 2671 km ² Hiiumaa, 989 km ² Muhu, 198 km ²
Pikimad jõed	Võhandu, 162 km Pärnu, 144 km Põltsamaa, 135 km
Suurimad järved	Peipsi, 3555 km ² (Eestile kuuluv osa 1529 km ²) Võrtsjärv, 271 km ²
Kõrgeim punkt	Suur Munamägi, 317,2 m
Õhutemperatuur	Aastakeskmine +7,0 °C, jaanuaris -6,4 °C, juulis +19,6 °C (2014)

2 Loodus

Eesti on ligikaudu 3800 km pikkuse rannajoonega mereäärne riik, kuhu kuulub kokku 1521 suuremat ja väiksemat saart. Enamasti tasast pinnamoodi, kus kõrguste vahed on väikesed, ilmestavad siiski mõningad lavamaad ja kõrgustikud.

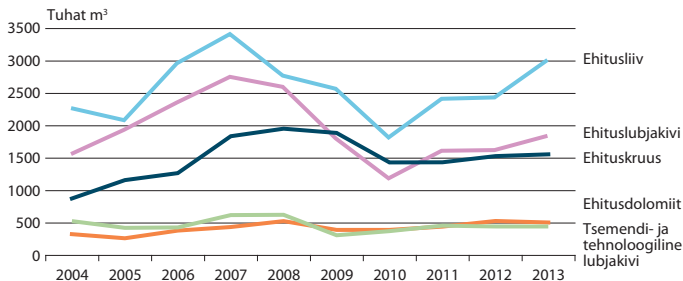
Eesti maismaaterritooriumist katab mets veidi üle 50%, millega oleme Euroopa metsarikkaimate riikide seas. Puistute pindala oli 2013. aastal 2,1 miljonit hektarit: valdavalt männikud (33%), kaasikud (31%) ja kuusikud (16%). Mets on oluline elupaik mitmesugustele taime- ja loomaliikidele, seepärast on range kaitse all 10% kogu metsamaa pindalast.

2013. aasta lõpus oli Eestis kaitse all ligi 790 000 hektarit maismaad (18% kogu maismaaterritooriumist). Kaitstavat akvatooriumi oli 754 000 hektarit. 2013. aasta lõpus oli Eestis kokku 3883 kaitstavat loodusobjekti, neist tuntuimad nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt on rahvuspargid – Matsalu, Lahemaa, Soomaa, Karula ja Vilsandi.

Eesti on maavarade poolest suhteliselt rikas maa. Olulisimat maavara – põlevkivi – kaevandati 2013. aastal üle 15 miljoni tonni. Ehitusmaavaradest kaevandati 2013. aastal enim ehitusliiva, -kruusa ja -lubjakivi.

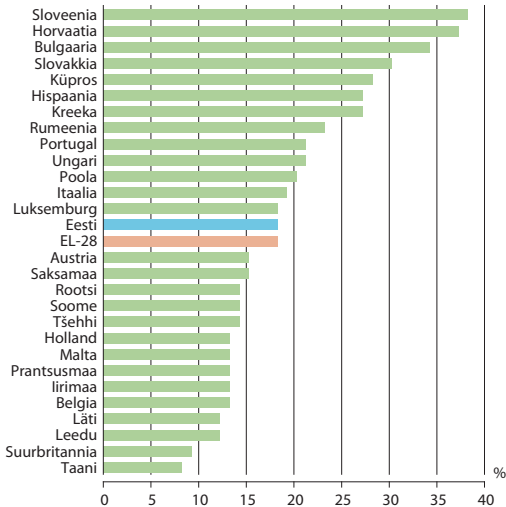
Eestis valitakse igal aastal aasta lind, loom, puu ja orhidee, et tutvustada Eesti looduse erinäolisust ning aidata seeläbi kaasa liikide kaitsele. 2015. aasta lind on viu, loom metssiga, puud harilik kikkapuu ja kukerpuu ning orhidee kärbesõis. Kärbesõis on valdavalt levinud Lääne-Eesti mandriosas ja saartel.

Ehitusmaavarade kaevandamise maht maavara liigi järgi, 2004–2013

Natura 2000 võrgustikus kaitstavad alad^a Euroopa Liidus, 2013

^a Loodusdirektiivile (92/43/EMÜ) vastav pindala.

3 Rahvastik

1. jaanuaril 2014 oli Eesti rahvaarv 1,3 miljonit, mille järgi oleme Euroopa Liidu (EL) kõige väiksema rahvaarvuga riikide hulgas neljandal kohal Malta, Luksemburgi ja Küprose järel. Kogu EL-i rahvastikust on Eesti rahvaarv 0,26%.

Rahvastiku tihedus on EL-is keskmiselt 116 inimest ruutkilomeetri kohta. Eesti on ülejäänud Euroopaga võrreldes hõredalt asustatud maa, kus ühel ruutkilomeetril elab keskmiselt 31 inimest. EL-is on Eestist hõredamalt asustatud vaid Soome ja Rootsi. Pealinnas Tallinnas elab 411 000 inimest ehk 31% Eesti rahvastikust. Tallinn ja selle lähiümbrus on peamine siserände sihtkoht.

Eesti rahvaarv on kogu taasiseseisvusaja vähenenud. Rahvaarvu muutust mõjutavad loomulik iive ja välisränne, mis Eestis on mõlemad negatiivsed. Loomulik iive suurenes aastatel 2004–2010 sündide arvu kasvu ja surmade arvu kahanemise tõttu ning oli 2010. aastal napilt positiivne. Pärast seda on iive vähenenud sündide arvu kahanemise tõttu ja 2013. aastal oli loomulik iive –1700. Summaarne sündimuskordaja, mis näitab laste arvu naise kohta, oli 2013. aastal 1,5. Kümme aastat tagasi oli see näitaja tõusuteel, kuid on viimased kolm aastat jälle langenud.

Välisränne mõjutab Eesti rahvastiku vähenemist loomulikust iibest rohkem. Sisserändajate arv on küll viimastel aastatel mõnevõrra suurenenud, ulatudes 3000–4000-ni, kuid väljarändajate oma on püsinud juba kolm aastat üle 6000. Seetõttu oli 2013. aasta rändesaldo –2600. Sisserännanute peamised lähteriigid on olnud Soome ja Venemaa, väljarännanute peamine sihtkoht ülekaalukalt Soome. Kuna Eesti elanikud lahkuvad peamiselt EL-i riikidesse, on enamik neist riikidest saabujatest tagasirändajad ja nende lapsed. Uued sisserändajad saavad endise Nõukogude Liidu aladelt.

Eesti rahvastik vananeb. Ülalpeetavate määr hakkas tõusma 2007. aastal ja teeb seda siiani. 2013. aastal oli see 49,9% ja peamiselt tõuseb üle 65-aastaste osatähtsuse kasvu tõttu. Vanadussõltuvusmäär on tõusnud kiiremini – 2013. aastal oli üle 65-aastaseid 27,9% tööelistest.

2013. aastal sõlmiti tuhande elaniku kohta 4,3 ja lahutati 2,5 abielu. Nii meeste kui ka naiste keskmine vanus esmaabiellumisel on tõusnud – 2013. aastal oli see meestel 31 ja naistel 28 eluaastat.

MÕISTED

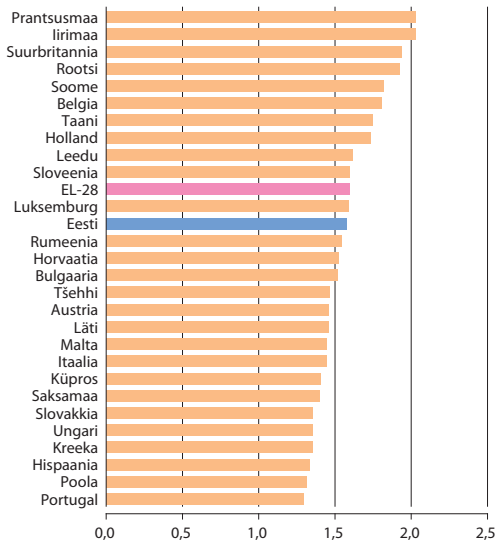
Loomulik iive – aasta jooksul sündinute ja surnute arvu vahe.

Ülalpeetavate määr – (kuni 14-aastaste ja vähemalt 65-aastaste arvuline suhe 15–64-aastastes)*100.

Vanadussõltuvusmäär – (vähemalt 65-aastaste arvuline suhe 15–64-aastastes)*100.

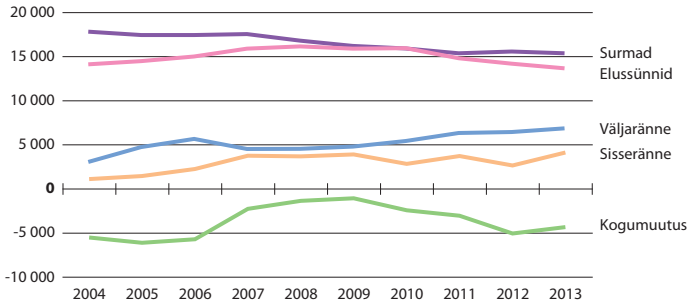
Summaarne sündimuskordaja Euroopa Liidus, 2012

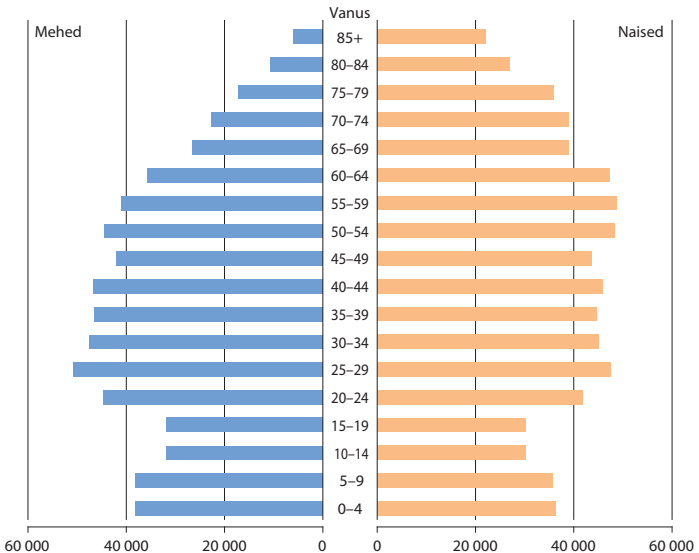
Rahvastik, 1. jaanuar 2014			
	Kokku	Mehed	Naised
Rahvaarv	1 315 819	614 919	700 900
kuni 14-aastased	208 028	106 916	101 112
15–64-aastased	866 008	426 978	439 030
vähemalt 65-aastased	241 783	81 025	160 758
linnalistes asulates	898 476	407 836	490 640
maa-asulates	417 343	207 083	210 260
Oodatav eluiga sünnimomendil, 2013	77,3	72,7	81,3
Rahvastik, %			
kuni 14-aastased	15,8	17,4	14,4
15–64-aastased	65,8	69,4	62,6
vähemalt 65-aastased	18,4	13,2	22,9
eestlased	69,1	69,7	68,5
venelased	25,3	24,4	26,1
muud rahvused	5,0	5,1	4,9
linnalistes asulates	68,3	66,3	70,0
maa-asulates	31,7	33,7	30,0

Rahvastikusünnimused, 2013			
	Kokku	Mehed	Naised
Elussünnid	13 531	6 901	6 630
Surmad	15 244	7 232	8 012
Loomulik iive	-1 713	-331	-1 382
Sisseränne	4 098	2 208	1 890
Väljaränne	6 740	3 122	3 618
Välisrände saldo	-2 642	-914	-1 728

Sünnid, surmad ja ränne, 2004–2013

Rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2014

2015. aasta on Eestis muusika-aasta. Muusika-aastal pööratakse enam tähelepanu Eesti muusikaelule, tutvustatakse muusika loojaid ja esitajaid, innustatakse huvi muusika vastu ja tõstetakse esile muusika rolli inimeste igapäevaelus.

2013. aasta Eurobaromeetri andmetel oli viimase 12 kuu jooksul esinenud lauluga üksi või koori (ansambli) koosseisus 15% vähemalt 15-aastastest eestimaalastest. Kõige rohkem on lauluga tegelevaid inimesi Taanis (38%) ning kõige vähem Itaalias (4%) ja Maltal (2%).

Kontserdil käivate elanike osatähtsuse poolest on Eesti esimeste hulgas. 2013. aastal käis vähemalt korra kontserdil 54% vähemalt 15-aastastest elanikest (EL-28 40%). Eestid edestasid Läti (56%), Taani (60%) ja Rootsi (61%). Vähemalt korra mõne teise Euroopa riigi muusikute kontserdil käis 14% küsitletutest (EL-28 16%).

Sama uuringu andmetel kasutas internetti raadio või muusika kuulamiseks 58% ja muusika allalaadimiseks 42% eestimaalastest. EL-is olid vastavad näitajad 46% ja 36%.

2013. aastal oli Eestis kokku üle 1000 kontserdikorraldaja. Toimus ligi 6800 kontserti ja kontserdikäike oli kokku üle 1,4 miljonit.

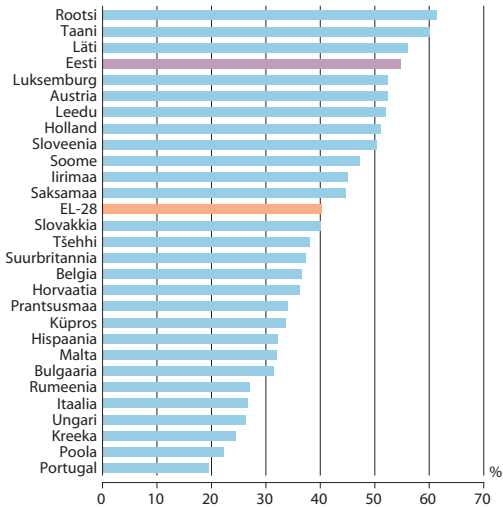
Eesti laulupidude traditsioon kuulub ühes Kihnu saare kultuuriruumi, setu leelo ja Võrumaa suitsusaunakombestikuga UNESCO vaimse pärandi nimekirja. 2017. aastal toimub Eestis järjekordne noorte laulu- ja tantsupidu, 2019. aastal üldlaulupidu.

Kultuuriasutused ja nende külastused, 2013

	Kultuuri- asutused	Külastused, tuhat
Muuseumid	250	3 693
koduloomuuseumid	84	353
arheoloogia- ja ajaloomuuseumid	44	931
kunstimuuseumid	19	790
Rahvaraamatukogud	556	5 953
Kinod	49	2 559
Teatrid	41	1 091
riigi- ja linnateatrid	12	834
muud riiklikku toetust saavad teatrid	29	256

Viimase 12 kuu jooksul vähemalt korra kontserdil käinute osatähtsus vähemalt 15-aastaste hulgas Euroopa Liidus, 2013

5 Rahvatervis

Viimase kümnendiga on oodatav eluiga sünnimomendil (keskmine eluiga) pikenenud Eesti meestel kuus ja naistel kolm aastat. Erilist tähelepanu pööratakse meeste oodatava eluea pikendamisele, kuna meeste ja naiste keskmise eluea vahe (aastatel 2003–2012 oli see ligikaudu kümme aastat) on koos Läti ja Leedu näitajaga üks Euroopa Liidu suuremaid. 2013. aastal kahanes vahe 8,6 aastani. Meeste keskmine eluiga oli 2013. aastal 72,7 ja aasta varem 71,4 eluaastat, pikenedes seega aastaga 1,3 aasta võrra. Suuresti on selles osa õnnetus- ja vägivaldsete surmade 19% vähenemisel. Meeste ja naiste oodatava eluea vahe kahaneb vanuse tõustes – 65-aastaseks saanud mees elab keskmiselt 80- ja naine peaaegu 85-aastaseks.

Meeste keskmine eluiga on küll lühem kui naistel, kuid nad elavad suurema osa oma elust tervena ehk igapäevategevusi piiravate terviseprobleemideta. 2013. aastal sündinud Eesti mehed elavad tervena eeldatavalt 53,7 aastat ehk 74% oma keskmisest oodatavast elueast, naised aga 56,7 aastat ehk 70% oma elueast. EL-is keskmiselt on piirangutevaba 79% meeste ja 75% naiste elueast. Võrreldes 2007. aastaga on erinevused Eesti meeste ja naiste tervena elatavate aastate arvus vähenenud kahe aasta võrra.

Kõige sagedasemad surma põhjused on Eestis vereringeelundite, sh südamehaigused. 2013. aastal oli 45% meeste ja 62% naiste surma põhjus mõni vereringeelundite haigus. Teisel kohal on kasvajatest tingitud surmad (meestel 27,5% ja naistel 22%). Kolmandal kohal on meestel õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad, mis hoolimata näitaja tuntavast langusest olid 10% meeste surma põhjuseks. Naistel edestasid surma põhjustes seedeelundite haigused (3,1%) õnnetusi (2,9%).

Rahva tervise hoidmiseks ja parandamiseks on oluline tagada arstiabi hea kvaliteet ja kättesaadavus. Arstide arv 10 000 elaniku kohta on Eestis lähedal EL-i keskmisele (Eestis 33, EL-is 35). Ebapiisav on aga õendustöötajate arv. Eestis on iga arsti kohta 2 õendustöötajat, EL-is keskmiselt 2,4. Eesti elanikud on arstiabi kvaliteediga üsna rahul ja leibkondade kulutused tervishoiule on mõõdukad. Üks lähiaja eesmärke on lühendada ravijärgkordi eriarstide juurde.

MÕISTED

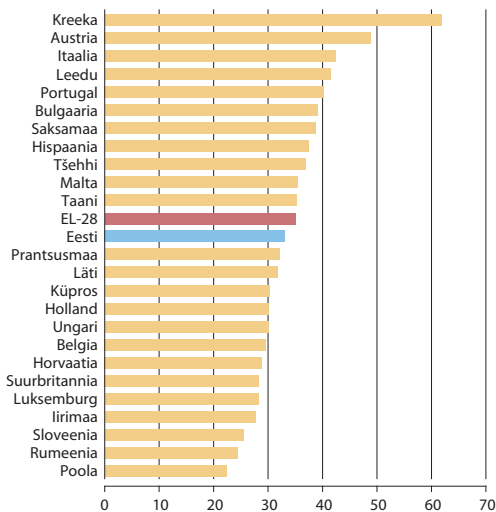
Oodatav eluiga teatud vanuses – sellesse vanusesse jõudnud inimese keskmiselt elada jääv aastate arv, kui suremus vanuseti jääks samaks nagu vaadeldaval aastal. Oodatav eluiga sünnimomendil on käsitletav keskmise elueana.

Tervena elada jäänud aastate arv – keskmine aastate arv, mille mingis vanuses inimene elab igapäevategevuste piiranguteta, kui suremus ja rahvastiku tervisenäitajad jäävad samaks.

Standarditud suremuskordaja – suremuse võrdlemiseks kasutatav suhtarv, mis on arvutatud elanikkonna standardse vanusjaotuse jaoks, et kõrvaldada rahvastiku tegeliku soo-vanuskoosseisu mõju.

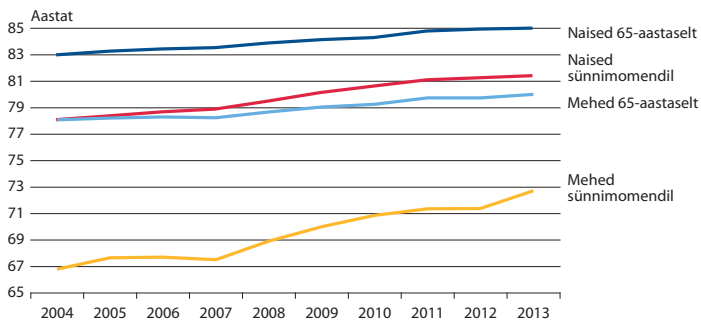

Arste 10 000 elaniku kohta Euroopa Liidus, 2011^a

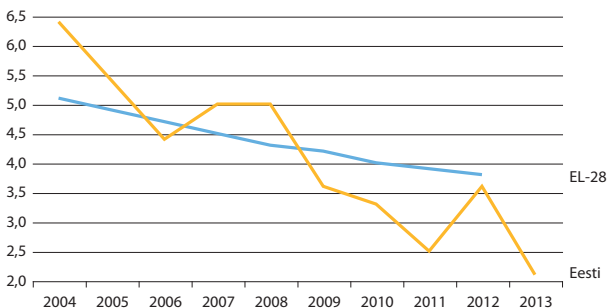

^a 2011. aasta või viimased võimalikud andmed. Rootsi, Slovakkia ja Soome kohta andmed puuduvad.

Oodatav eluiga sünnimomendil ja 65-aastaselt soo järgi, 2004–2013

Imikusurmi 1000 elussündinu kohta Eestis ja Euroopa Liidus, 2004–2013

6 Haridus

2013/2014. õppeaasta alguses omandas Eestis tasemeharidust üle 226 000 õpilase. Üldhariduse omandajaid oli 140 000, kutsehariduse omandajaid 25 700 ja kõrghariduse omandajaid 60 000.

Koolieelsetes lasteasutustes käis 2013/2014. õppeaastal 68 684 last – üle 1000 rohkem kui aasta varem. Kõigist 1–6-aastastest Eesti lastest käis koolieelsetes lasteasutustes 75%. Esimesse klassi minejate arv on viimased viis aastat pidevalt kasvanud. 2013. aasta sügisel alustas kooliteed 14 152 last – üle 1500 rohkem kui 2009. aastal.

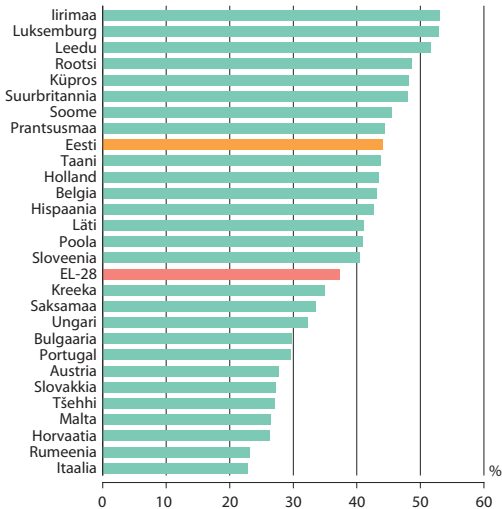
Õpetajate arv kasvas veidi, peamiselt nooremates vanuserühmades. See võib tuleneda põhikoolide arvu suurenemisest, kuid mõju võivad olla hakanud avaldama ka mitmesugused programmid, mille eesmärk on õpetajakutse populariseerimine ja võimekate inimeste õpetajaks õppima kutsumine.

Võrreldes 2012/2013. õppeaastaga omandas 2013/2014. õppeaastal kõrgharidust ligi 5000 üliõpilast vähem. Ka vastuvõetute arv oli eelmise õppeaasta omast väiksem. Nii üliõpilaste kui ka vastuvõetute arvu vähenemine on eeldatavasti seotud 2013. aastal tehtud kõrgharidusreformiga, mille kohaselt toimub vastuvõtt riiklikesse ja avalik-õiguslikesse kõrgkoolidesse ainult riigieelarvelistele ehk tasuta kohtadele. 2013/2014. õppeaastal omandas Eestis haridust üle 2200 välisüliõpilase. Varasema õppeaastaga võrreldes oli neid veidi üle 300 rohkem. Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise strateegias püstitatud eesmärk – 2015. aastaks 2000 välisüliõpilast – on seega juba saavutatud.

Selleks et hinnata strateegia „Euroopa 2020“ tulemuslikkust, on kogu Euroopa Liidu jaoks kokku lepitud viis peamist eesmärki. Haridust puudutav eesmärk koosneb mitmest alameesmärgist, millest ühe järgi peaks vähemalt 40%-l 30–34-aastastest olema kolmanda taseme haridus. Kui 2012/2013. õppeaastal oli Eestis 30–34-aastaseid kolmanda taseme haridusega inimesi 40%, siis 2013/2014. õppeaastal 44%. Parim on see näitaja Iirimaa, Luksemburgis ja Leedus, kus kolmanda taseme haridusega on üle poole 30–34-aastastest, halvim aga Itaalias, kus neid on veidi üle viiendiku.

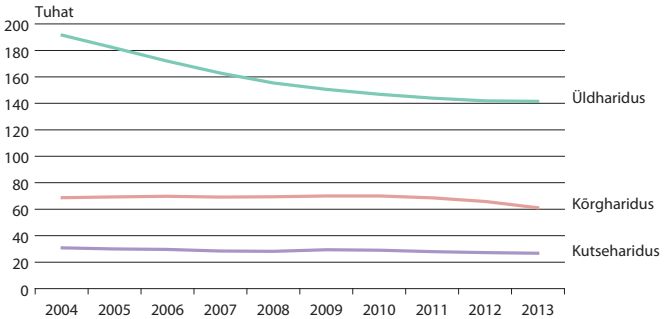
Kolmanda taseme haridusega inimeste osatähtsus 30–34-aastaste seas Euroopa Liidus, 2013

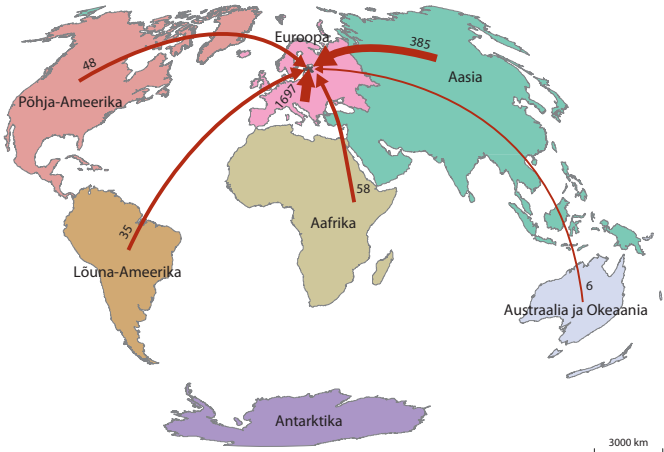
Tasemehariduse omandamine soo järgi, 2013

	Kokku	Poisid	Tüdrukud
Alushariduse omandajad	68 684	35 409	33 275
linnas	50 479	25 951	24 528
maal	18 205	9 458	8 747
Üldhariduse omandajad	135 392	68 050	67 342
linnas	102 551	50 936	51 615
maal	32 841	17 114	15 727
Põhikooli alumisel astmel	77 200	39 720	37 480
esimeses klassis	14 152	7 354	6 798
eesti õppekeel	11 463	5 941	5 522
muu õppekeel	2 689	1 413	1 276
Põhikooli ülemisel astmel	35 683	18 528	17 155
Gümnaasiumiastmes	22 509	9 802	12 707
	Kokku	Mehed	Naised
Kutsehariduse omandajad	25 699	13 912	11 787
Defineerimata baasharidusega kutseõpe	371	320	51
Põhiharidusel baseeruv kutseõpe	14 250	9 306	4 944
Keskharidusel baseeruv kutseõpe	11 078	4 286	6 792
Kutsehariduse omandanud	7 861	4 064	3 797
Defineerimata baasharidusega kutseõpe	252	213	39
Põhiharidusel baseeruv kutseõpe	3 558	2 357	1 201
Keskharidusel baseeruv kutseõpe	4 051	1 494	2 557
Kõrgharidusse vastuvõetud	14 606	6 205	8 401
Üliõpilased	59 998	24 768	35 230
Kõrghariduse lõpetajad	10 867	3 756	7 111

Tasemehariduse omandajad, 2004–2013

Eestis õppivad välisüliõpilased päritolu järgi, 2013

7 Tööturg

Eestis on tööhõive kasvanud ja tööpuudus vähenenud alates 2011. aastast. Kui Euroopa Liidus on tööhõive väikeses languses, siis tööpuudus, mis varasematel aastatel oli suurenenud, hakkas 2014. aastal üldjoontes vähenema: Euroopa Liidu keskmine töötuse määr langes 2013. aastaga võrreldes 0,7 protsendipunkti (10,9%-st 10,2%-ni). Eestis jätkus töötuse vähenemine ka 2014. aastal, kahanedes 1,2 protsendipunkti ja langeses Hollandiga (7,4%) samale tasemele. Euroopa Liidu keskmisest on see 2,8 protsendipunkti madalam. Enim langes töötuse määr 2014. aastal Ungaris (2,5 protsendipunkti).

Töötute arv on viimased kümme aastat linnapiirkondades (ligi kolmveerand kõigist töötutest) olnud suurem kui maa-asulates, osaliselt tihedama asustuse tõttu. Alates 2011. aastast on töötute arv vähenenud mõlemas asulatüübis, ent kiiremini linnas. Kui 2014. aastal vähenes linnaasulates töötute arv 8700, siis maa-asulates vaid 400 võrra.

Euroopa Liidu tööhõivestrategias on eesmärk tõsta 20–64-aastaste tööhõive määr 2020. aastaks vähemalt 75%-ni. Eestis oli see näitaja suurem juba aastatel 2006–2008, kuid majanduskriisi ajal langes paraku eesmärgist allapoole. Hoolimata sellest, et tööhõive on Eestis 20–64-aastaste hulgas viimase nelja aasta jooksul kasvanud, 2014. aastal eesmärgini ei jõutud ja tööhõive määr oli 74%. 20–64-aastaste meeste hõivemäär oli 77,6% ja naistel 70,5%. Naiste tööhõive määr on tõusnud aeglasemalt – 2014. aastal oli tõus vaid 0,5 protsendipunkti.

Vanemaaliste tööhõive on kasvanud nii meeste kui ka naiste hulgas, kuigi pensioniiga on viimase kümne aastaga kasvanud vaid naistel. Mitteeestlastest naised aga jäi hõivatute seas aastaga 5000 võrra vähemaks, kuna väga suur hulk neist on hakanud jõudma pensioniikka. Mitteeestlastest naised väljub tööturult kaks korda enam, kui neid tööturule siseneb.

2014. aastal suurenes hõivatute arv kõige enam tertsiaarsektoris (5600 võrra) ja mõnevõrra ka sekundaarsektoris (200 võrra). Primaarsektoris on hõivatute arv viimase kahe aasta jooksul vähenenud.

MÕISTED

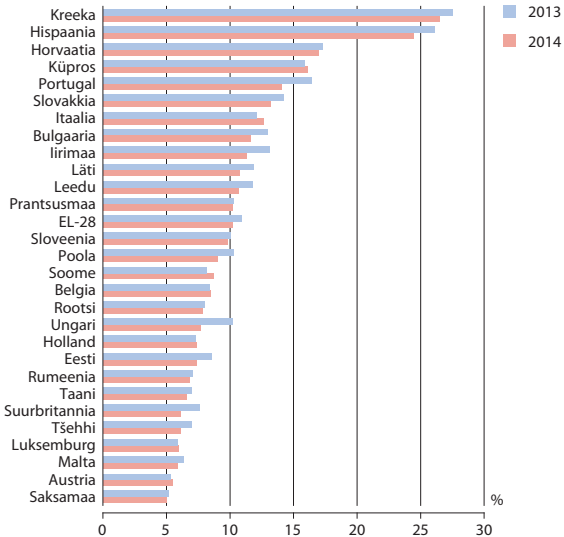
Primaarsektor – põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük.

Sekundaarsektor – tööstus, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus, jäätmekäitlus, ehitus.

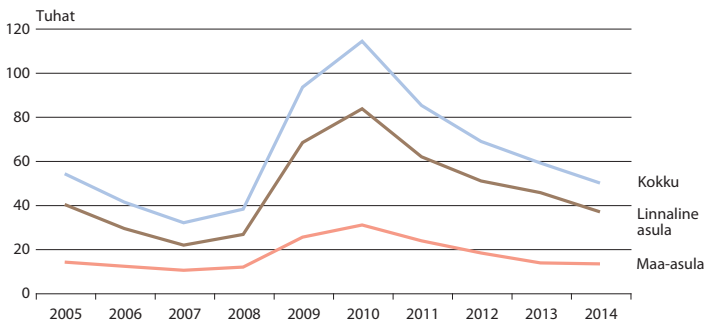
Tertsiaarsektor – kaubandus, teenindus jms.

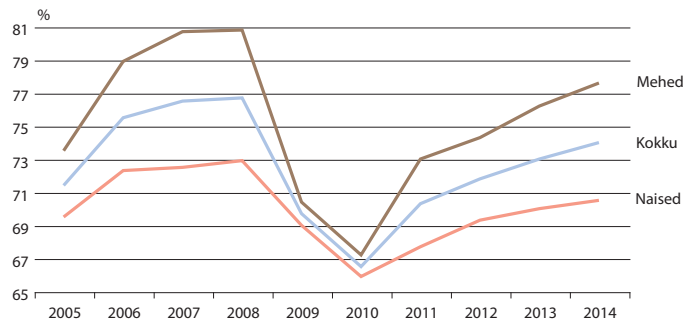
Töötuse määr Euroopa Liidus, 2013, 2014

Töötud elukoha järgi, 2005–2014

20–64-aastaste tööhõive määr soo järgi, 2005–2014

15–74-aastaste hõiveseisund soo järgi, 2014			
	Kokku	Mehed	Naised
15–74-aastased kokku, tuhat	991,3	475,3	516,0
Tööjõud, tuhat	674,4	347,3	327,1
hõivatud, tuhat	624,8	320,0	304,8
primaarsektor	24,1	17,3	6,8
sekundaarsektor	188,1	134,7	53,5
tertsiaarsektor	412,6	168,1	244,5
linnaline asula	435,2	220,0	215,2
maa-asula	189,6	100,0	89,6
avalik sektor	165,8	55,4	110,4
erasektor	459,0	264,6	194,4
eestlased	438,7	222,4	216,3
mitte-eestlased	186,1	97,6	88,5
töötud, tuhat	49,6	27,3	22,3
alla 6 kuu	19,7	9,2	10,4
6–11 kuud	7,5	4,4	3,1
vähemalt 12 kuud	22,5	13,7	8,8
vähemalt 24 kuud	11,6	7,0	4,6
Mitteaktiivsed, tuhat	316,9	128,0	189,0
õppimas	83,2	42,5	40,7
haiged või puudega	58,5	28,5	30,0
hoolitsevad laste või teiste pereliikmete eest	43,4	3,1	40,3
pensionialised	112,7	42,5	70,2
heitunud (kaotanud lootuse tööd leida)	6,3	3,3	3,0
muu põhjus	12,9	8,0	4,9
Tööjõus osalemise määr, %	68,0	73,1	63,4
Tööhõive määr, %	63,0	67,3	59,1
Töötuse määr, %	7,4	7,9	6,8

8 Tööjõukulu ja palk

2013. aastal jätkus keskmise tööjõukulu kasv töötaja kohta kuus ja tunnis, olles 2012. aastaga võrreldes vastavalt 6,7% ja 7,2%. Keskmise tööjõukulu töötaja kohta kasvas 2013. aastal varasema aastaga võrreldes kõige enam mäetööstuse tegevusalal (10,6%) ja kahanes kõige enam kutse-, teadus- ja tehnikaalasel tegevusalal (2,3%). Võrreldes 2004. aastaga oli tööjõukulu töötaja kohta 2013. aastal 2,0 korda suurem.

Euroopa Liidus erinesid 2013. aastal tööjõukulud tunnis liikmesriigiti märkimisväärselt. Kõige suuremad olid need Rootsis, Taanis ja Belgias (vastavalt 40,1, 38,4 ja 38,0 eurot), samal ajal kui Eestis 9,0, Lätis 6,3 ja Leedus 6,2 eurot (EL-i keskmine oli 23,7 eurot).

Tööjõukulu suurim komponent on palgatöötaja brutokuupalk. Võrreldes 2004. aastaga on keskmine brutopalk suurenenud 2,0 korda. Keskmise brutokuupalk oli 2013. aastal 949 eurot – 7,0% suurem kui 2012. aastal.

Keskmine brutokuupalk tõusis 2013. aastal varasema aastaga võrreldes kõige enam põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi tegevusala palgatöötajatel (11,0%) ning langes kõige enam kunsti, meelelahutuse ja vaba aja tegevusala palgatöötajatel (–1,9%).

Keskmine brutokuupalk avalikus sektoris oli 2013. aastal 967 ja erasektoris 942 eurot, suurenedes aastatagusega võrreldes mõlemas sektoris – vastavalt 7,9% ja 6,7%.

Reaalpalk, milles on arvesse võetud tarbijahinnaindeksi muutuse mõju ja mis näitab palga ostujõudu, tõusis 2013. aastal 4,1%. Pärast 2009. ja 2010. aasta langust tõusis reaalpalk 2013. aastal aastavõrdluses kolmandat aastat järjest.

Majanduskriisi ajal, kui palgad langesid ja hõivatud ametikohtade arv vähenes, kahanes kiiresti ka vabade ametikohtade arv. Kui enne kriisi, 2007. aasta IV kvartalis, oli üle 18 000 vaba ametikoha, siis 2013. aasta samal perioodil oli neid ligi 6400. Kõigi ametikohtade koguarvus on suurim töötleva tööstuse tegevusala ametikohtade osatähtsus (ligi viiendik vabadest ja hõivatud ametikohtadest).

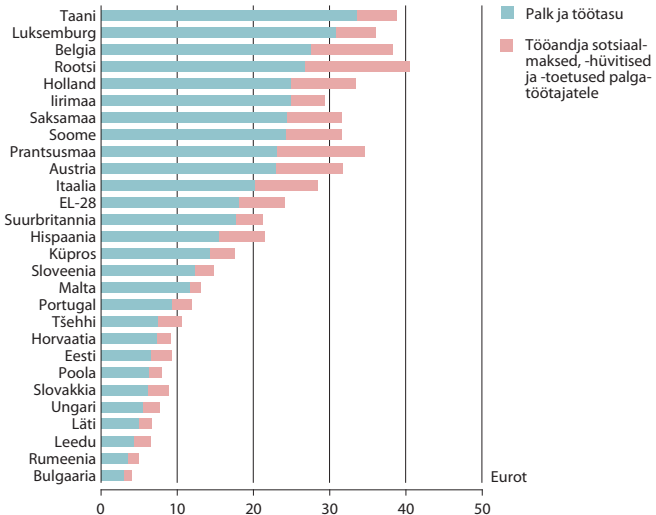
MÕISTED

Tööjõukulu – tööandja tehtavad otsesed ja kaudsed kulutused töötajatele.

Vaba ametikoht – vast loodud, vaba või töötaja lahkumise tagajärjel vabaks saav tasustatav ametikoht, millele tööandja otsib aktiivselt sobivat kandidaati väljastpoolt ettevõtet, asutust või organisatsiooni.

Tööjõukulud tunnis Euroopa Liidus^a, 2013

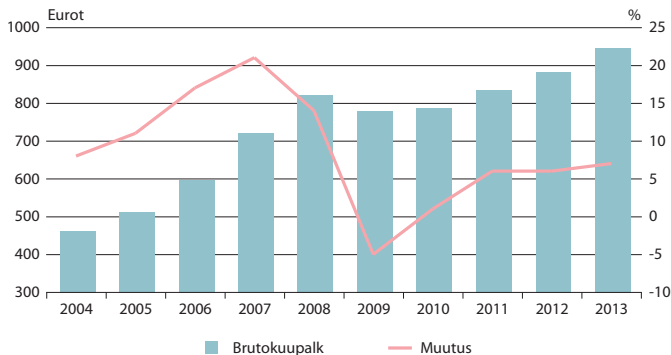

^a Hõlmatud on EM TAK-i tegevusalad B-S, v.a avalik haldus ja riigikaitse; kohustuslik sotsiaalkindlustus ning alla 10 töötajaga ettevõtted ja asutused. Kreeka 2013. aasta andmed tööjõukulu komponentide kohta puuduvad.

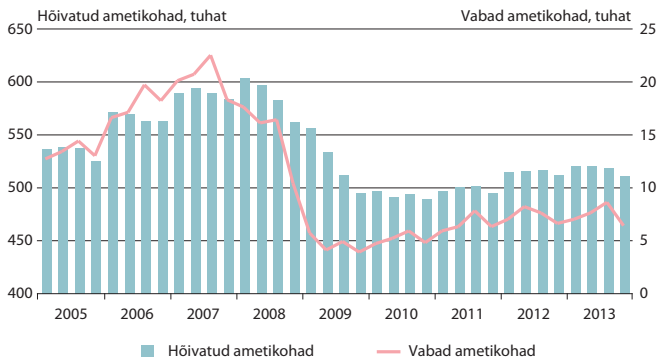
**Palgatöötaja keskmine brutokuupalk ja tööjõukulu kuus
põhitegevusala järgi, 2013**

Tegevusala	Bruto- kuupalk, eurot	Tööjõu- kulu, eurot	Muutus võrreldes eelmise aastaga, %	
			Bruto- kuupalk	Tööjõu- kulu
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	835	1 121	11,0	10,3
Mäetööstus	1 259	1 709	10,9	10,6
Töötlev tööstus	926	1 253	7,2	7,0
Elektrienergia ja gaasiga varustamine	1 399	1 905	7,9	7,6
Veevarustus; jäätmekäitlus	973	1 319	7,8	7,6
Ehitus	1 003	1 352	6,9	6,5
Hulgi- ja jaekaubandus	874	1 178	4,0	3,3
Veondus ja laondus	938	1 269	10,5	10,3
Majutus ja toitlustus	592	797	6,3	6,1
Info ja side	1 576	2 187	8,8	8,9
Finants- ja kindlustustegevus	1 552	2 142	8,3	7,9
Kinnisvaraalane tegevus	690	926	5,7	5,6
Kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus	1 130	1 518	-1,5	-2,3
Haldus- ja abitegevused	846	1 145	7,8	8,3
Avalik haldus ja riigikaitse	1 130	1 526	9,0	8,4
Haridus	803	1 081	9,3	8,8
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	948	1 273	7,5	7,2
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	715	964	-1,9	-1,4
Muud teenindavad tegevused	540	730	8,4	8,8
Tegevusalade keskmine	949	1 284	7,0	6,7

Keskmine brutokuupalk ja selle muutus võrreldes eelmise aastaga, 2004–2013

Vabad ja hõivatud ametikohad, I kvartal 2005 – IV kvartal 2013

9 Sisemajanduse koguprodukt

Eesti majandust iseloomustas kogu 2014. aasta vältel aeglane, kuid stabiilne kasv. Kokku kasvas Eesti SKP 2014. aastal 2,1%, mis oli suurem kui Euroopa Liidu liikmesriikide majanduse keskmine kasv.

Suure panuse SKP kasvu andis kaubanduse tegevusala, peamiselt tänu jaekaubanduse lisandväärtuse suurenemisele. Peale kaubanduse panustasid SKP kasvu enim töötlev tööstus ning kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus. Töötleva tööstuse kasvu toetas toodangu ekspordi kasv, samuti suurenes töötleva tööstuse toodangu müük kodumaisele turule.

Majanduse kasvu pidurdas 2014. aastal enim veonduse ja laonduse lisandväärtuse vähenemine. SKP kasvu kahandasid oluliselt veel ehitus ning majutus ja toitlustus. Ehitusmahud kohalikul ehitusturul vähenesid 2% ja ehituse lisandväärtus kahanes 4,1% eelkõige rajatiste ehitamise vähenemise tõttu.

Sisemajanduse nõudlus kasvas 4,8%, peamiselt varude muutuse ja kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutuste suurenemise tulemusena. 2014. aastal suurenesid varud kõikides alaliikides, sealjuures enim mõjutas varude kasvu kaubavarude suurenemine. Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused kasvasid eelkõige toidule, transpordile ning samuti rõivastele ja jalanõudele tehtud kulutuste suurenemise tõttu.

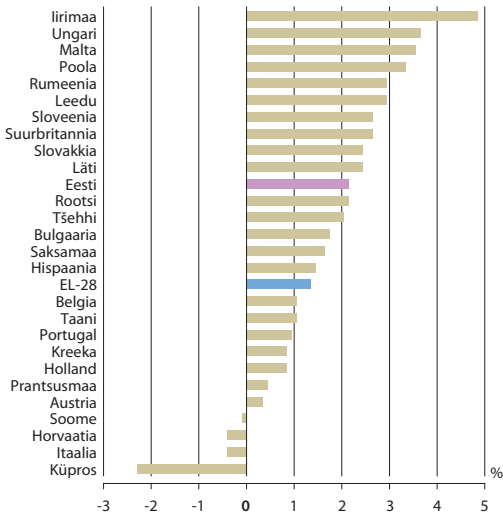
Kapitali kogumahutus kahanes hinnamõjusid arvesse võttes 3%, mida mõjutas enim muudesse masinatesse ja seadmetesse ning hoonetesse ja rajatistesse tehtud investeeringute vähenemine. Ehkki sisenõudlus kasvas kiiremini kui SKP, olid lõpptarbimiskulutused, kapitali kogumahutus ja varude muutus kokku toodetud SKP-st siiski väiksemad – 99,4% SKP-st.

Hoolimata langusest 2014. aasta esimeses kvartalis suurenes kogumajanduse kaupade ja teenuste väljavedu aasta jooksul hinnamõju arvestades 2,6%. Kaupade ja teenuste sissevedu kasvas 2014. aastal 2,3%. Kõige positiivsemalt mõjus Eesti väliskaubandusele elektroonikaseadmete sisse- ja väljaveo kasv.

Netoekspordi ehk kaupade ja teenuste ekspordi ja impordi vahe oli aasta kokkuvõttes positiivne. Netoekspordi osatähtsus SKP-s oli 2,5%, mis aastavõrdluses on viimase kolme aasta parim näitaja.

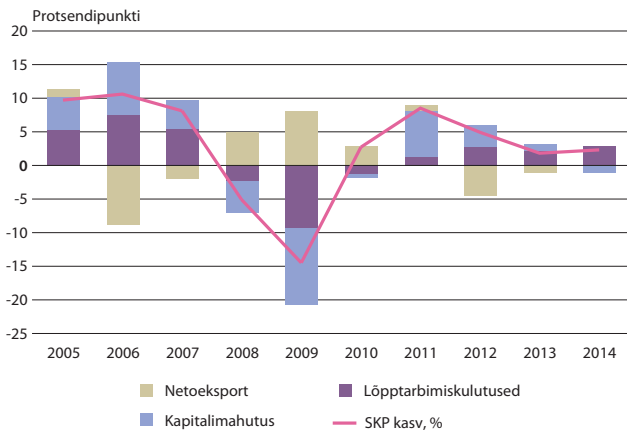

SKP reaalkasv Euroopa Liidus, 2014^a

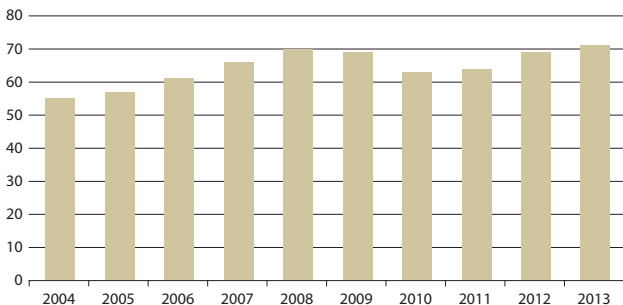

^a Luksemburgi kohta andmed puuduvad.

Panus SKP kasvu, 2005–2014

Eesti SKP elaniku kohta ostujõu standardi järgi (EL-28 = 100), 2004–2013

MÕISTED

Ostujõu standard – Eurostati arvutatav ühik, mis elimineerib riikide hinnataseme erinevused.

SKP tegevusala järgi ja tarbimise komponendid, 2014

	Jooksevhinnas, miljonit eurot	Reaalkasv, %
Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	623,3	8,1
Mäetööstus	223,0	-0,4
Töötlev tööstus	2 722,1	3,0
Elektrienergia ja gaasiga varustamine	500,3	6,4
Veevarustus; jäätmekäitlus	137,9	0,5
Ehitus	1 196,5	-4,1
Hulgi- ja jaekaubandus	2 148,9	3,9
Veondus ja laondus	1 357,3	-8,6
Majutus ja toitlustus	307,3	-3,4
Info ja side	826,5	1,1
Finants- ja kindlustustegevus	587,0	4,5
Kinnisvaraalne tegevus	1 788,3	-0,5
Kutse-, teadus- ja tehnikaalne tegevus	848,2	6,6
Haldus- ja abitegevused	676,1	6,3
Avalik haldus ja riigikaitse	1 184,0	0,8
Haridus	788,8	0,8
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	643,4	-1,0
Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	250,3	0,8
Muud teenindavad tegevused	157,9	-3,2
LISANDVÄÄRTUS KOKKU	16 967,2	1,1
Netoototemaksud	2 559,0	8,9
SKP TURUHINDADES	19 526,2	2,1
Kodumajapidamiste lõpptarbimiskulutused	9 866,8	4,5
Valitsemissektori lõpptarbimiskulutused	3 823,9	2,3
Kodumajapidamisi teenindavate kasumitaotluseta institutsioonide lõpptarbimiskulutused	298,0	8,5
Kapitali kogumahutus põhivarasse ja väärisesemed	5 036,5	-2,8
Varude muutus	383,0	..
SISEMAJANDUSE NÕUDLUS	19 408,3	4,8
Kaupade ja teenuste eksport	16 525,7	2,6
Kaupade ja teenuste import	16 039,2	2,7

10 Rahandus

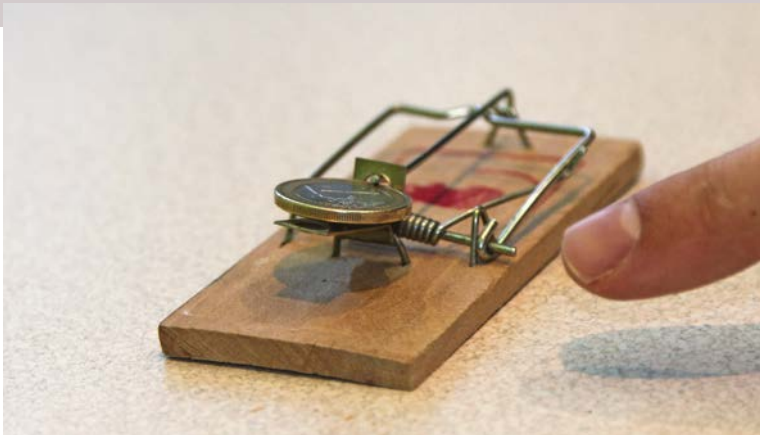
Eesti 2014. aasta riigieelarve tulud olid 7,82 miljardit ja kulud 7,77 miljardit eurot. Tulud ulatusid planeeritud eelarve mahust 97,5%-ni ja kulud 95,6%-ni. Tulude oodatust väiksema laekumise taga olid eelkõige saadavad toetused, mida laekus vaid 73,7% oodatud mahust. Eelkõige vähenesid kulutused antavatele toetustele ja muudele ülekannetele. 2013. aastaga võrreldes kasvasid riigieelarve tulud 3% ja kulud 0,4%. Riigieelarve tulude ja kulude vahe oli 43 miljonit eurot.

85% riigieelarve tuludest olid maksulised tulud. Suurima osatähtsusega olid selles sotsiaal- ja käibemaks – vastavalt 28% ja 21% eelarve tuludest. Planeeritud rohkem laekus tulumaksu (5%) ja käibemaksu (1,4%), vähem sotsiaalmaksu (-0,6%) ja aktsiisimaksu (-0,1%). 2013. aastaga võrreldes kasvas kõigi suuremate maksude laekumine, ehkki enamik maksumäärasid jäi endisele tasemele. Tavapäraselt muutusid olulisematest maksudest ainsana alkoholi- ja tubakaaktsiisi määrad.

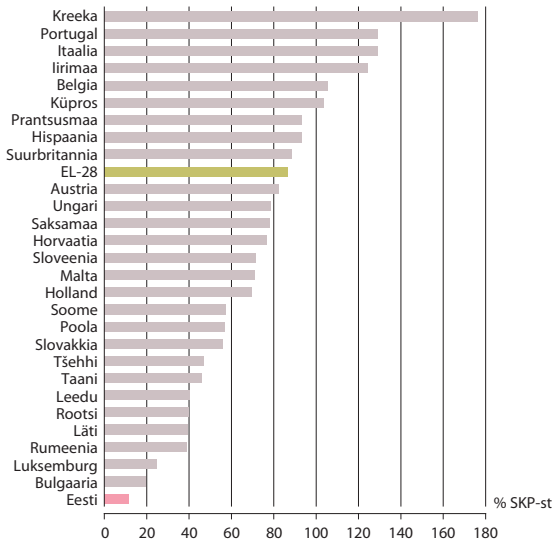
48% eelarve kuludest olid toetused ja muud ülekanded, 31% muud tegevuskulud ning 17% tööjõu- ja majandamiskulud. Võrreldes 2013. aastaga vähenesid kulud toetustele ja muudele ülekannetele (-7,7%) ning materiaalsete ja immateriaalsete varade soetuse ja renoveerimise kulud (-8,2%), kasvasid aga finantskulud (89%), tööjõu- ja majandamiskulud (12,5%) ning muud tegevuskulud (10,3%).

Eestis 2014. aastaks tehtud välismaiste otseinvesteeringute puhul on eelistatuimad tegevusalad finants- ja kindlustustegevus, kinnisvaraalane tegevus ning hulgi- ja jaekaubandus. Ligi 50% otseinvesteeringutest olid teinud Rootsi ja Soome investorid. Välisriikide otseinvesteeringute seis Eestis suurenes 2013. aastaga võrreldes üle 0,3 miljardi euro.

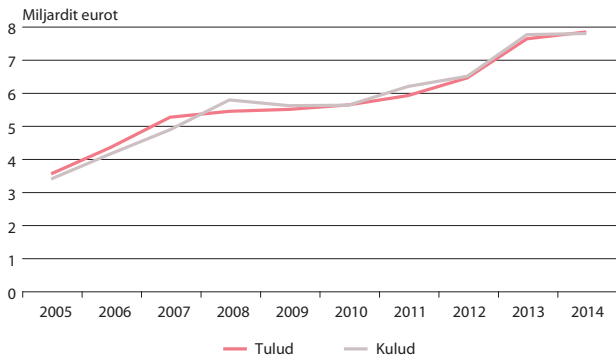
Välismaal tehtud Eesti otseinvesteeringute seis on suurenenud 2013. aastaga võrreldes üle 350 miljoni euro. Välismaale tehtud otseinvesteeringute eelistatuimad tegevusalad olid haldus- ja abitegevused, kinnisvaraalane tegevus ning finants- ja kindlustustegevus. Eesti investorid investeerisid 2014. aastal peamiselt Küprosele, Läti ja Leetu.

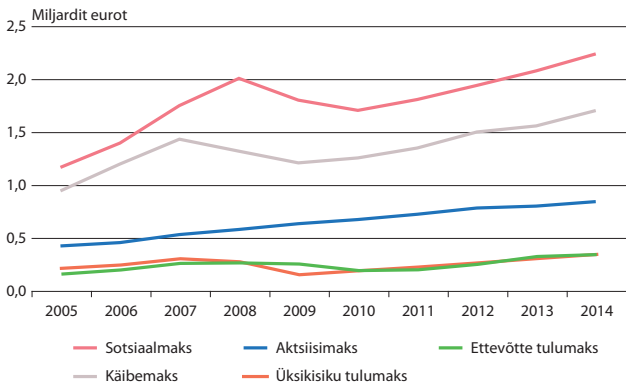
Valitsemissektori võlatase Euroopa Liidus, 2013

Riigieelarve kassaline täitmine, 2005–2014

Maksude laekumine riigieelarvesse maksuliigi järgi, 2005–2014

Riigieelarve tulud, 2014

	Eelarve, miljonit eurot	Tulud, miljonit eurot	Täitmine, %
KOKKU	8 018,2	7 815,1	97,5
Maksud	6 625,1	6 651,1	100,4
tulumaks	657,0	690,3	105,1
sotsiaalmaks	2 245,7	2 232,4	99,4
käibemaks	1 672,9	1 696,9	101,4
aktsiisimaksud	836,9	836,0	99,9
alkoholiaktsiis	225,0	220,0	97,8
tubakaaktsiis	175,4	178,2	101,6
kütuseaktsiis	402,0	404,5	100,6
muud maksutulud (sh ettemaksukonto jääk)	54,9	64,3	117,1
edasiantavad maksud	1 157,7	1 131,1	97,7
Kaupade ja teenuste müük	135,4	158,2	116,8
Toetused	902,9	665,1	73,7
Materiaalsete ja immateriaalsete varade müük	16,3	25,5	156,5
Tulud varadelt	12,7	56,4	444,3
Muud tulud	325,8	258,8	79,4

Riigieelarve kulud, 2014

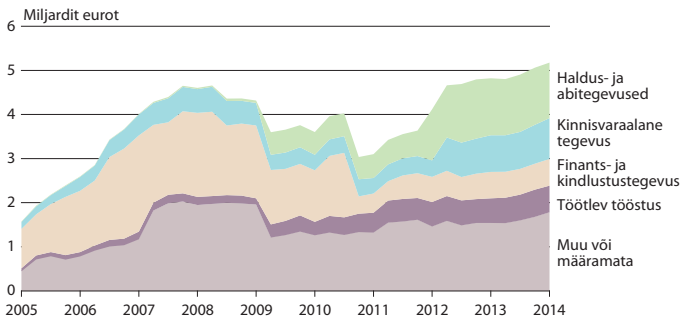
	Eelarve, miljonit eurot	Kulud ^a , miljonit eurot	Osatähtsus kogukuludes, %
KOKKU	8 127,5	7 771,2	100,0
Toetused ja muud ülekanded	4 048,4	3 741,8	48,1
Tööjõu- ja majandamiskulud	1 330,1	1 336,8	17,2
Muud tegevuskulud	2 450,8	2 401,5	30,9
Finantskulud	19,5	18,6	0,2
Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	278,7	272,5	3,5

^a Kassaline täitmine, ei hõlma finantstehingute kulusid.

Otseinvesteeringute seis tegevusala järgi, 31. detsember 2014^a

	Miljonit eurot	Osatähtsus, %
Välisriikide otseinvesteeringud Eestis kokku	15 894,7	100,0
Finants- ja kindlustustegevus	4 310,0	27,1
Kinnisvaraalaane tegevus	2 630,2	16,5
Hulgi- ja jaekaubandus	2 351,6	14,8
Töötlev tööstus	2 108,6	13,3
Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	1 344,4	8,5
Veondus ja laondus	892,9	5,6
Muu või määramata	2 257,0	14,2
Eesti otseinvesteeringud välisriikides kokku	5 204,6	100,0
Haldus- ja abitegevused	1 259,3	24,2
Kinnisvaraalaane tegevus	923,3	17,7
Finants- ja kindlustustegevus	607,9	11,7
Töötlev tööstus	601,3	11,6
Hulgi- ja jaekaubandus	458,5	8,8
Ehitus	261,5	5,0
Muu või määramata	1 092,8	21,0

Eesti otseinvesteeringute seis välisriikides tegevusala järgi, 31.12.2005–31.12.2014^a

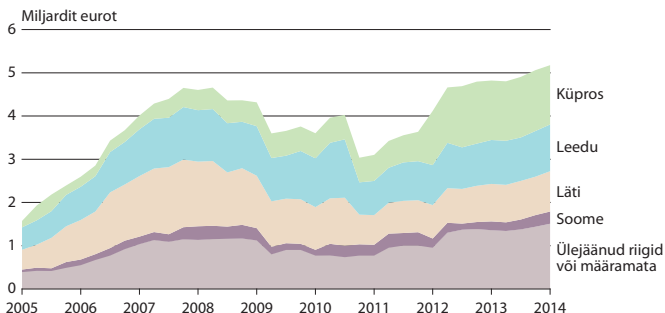

^a Andmed on esitatud Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi käsiraamatu 6. versiooni alusel.

Otseinvesteeringute seis riigi järgi, 31. detsember 2014^a

	Miljonit eurot	Osatähtsus, %
Välisriikide otseinvesteeringud Eestis kokku	15 894,7	100,0
Rootsi	4 190,0	26,4
Soome	3 470,2	21,8
Holland	1 654,6	10,4
Norra	880,4	5,5
Venemaa	876,7	5,5
Küpros	544,2	3,4
Ülejäänud riigid või määramata	4 278,6	26,9
Eesti otseinvesteeringud välisriikides kokku	5 204,6	100,0
Küpros	1 370,6	26,3
Leedu	1 082,1	20,8
Läti	931,7	17,9
Soome	282,1	5,4
Ukraina	279,6	5,4
Venemaa	214,0	4,1
Ülejäänud riigid või määramata	1 044,6	20,1

Eesti otseinvesteeringute seis välisriikides riigi järgi, 31.12.2005–31.12.2014^a

^a Andmed on esitatud Rahvusvahelise Valuutafondi maksebilansi käsiraamatu 6. versiooni alusel.

Väliskaubandus

2014. aastal eksporditi Eestist kaupu jooksevhindades 12,1 miljardi ja imporditi Eestisse 13,7 miljardi euro eest. Kaubavahetus oli samal tasemel nagu 2013. aastal.

Kaubavahetuse puudujääk oli 2014. aastal 1,7 miljardit eurot. Suurim puudujääk oli transpordivahendite ning keemiatööstuse tooraine ja toodete kaubavahetuses (mõlemad 0,5 miljardit eurot), suurim ülejääk puidu ja puittoodete ning mitmesuguste tööstustoodete (sh mööbel) kaubavahetuses (vastavalt 0,7 ja 0,6 miljardit eurot).

2014. aastal viidi Eestist enim välja masinaid ja seadmeid (29% Eesti koguekspordist). Järgnesid mineraalseid tooted (sh bensiin, põlevkiviõli ja elektrienergia), mis hõlmasid 11% koguekspordist, ning põllumajandussaadused ja toidukaubad (10%). Ka Eestisse imporditud kaupade hulgas oli kõige rohkem masinaid ja seadmeid (28% Eesti koguimpordist), mineraalseid tooteid (13%) ning põllumajandussaadusi ja toidukaupu (11%). Võrreldes 2013. aastaga suurenes ekspordikäive enim puidu ja puittoodete (5%) ning masinate ja seadmete (2%) kaubajaotistes. Kõige suurem langus oli transpordivahendite (20%) ning keemiatööstuse tooraine ja toodete (14%) kaubajaotiste väljaveos. Eesti koguimpordis suurenes enim mineraalsete toodete (3%) sissevedu. Nagu ekspordi puhulgi pidurdas impordi kasvu kõige rohkem transpordivahendite sissevedu, mis vähenes 18%.

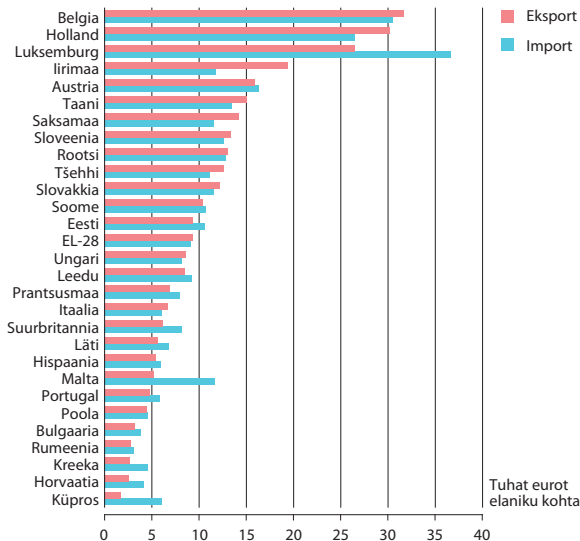
Eesti koguekspordis oli Euroopa Liidu riikide (EL-28) osatähtsus 2014. aastal 72%, euroala (EA-18) osatähtsus 41% ja Sõltumatute Riikide Ühenduse (SRÜ) osatähtsus 11%. Peamised ekspordi sihtriigid olid Rootsi (18% Eesti koguekspordist), Soome (15%) ja Läti (11%). Kogu Eesti impordist hõlmas sissevedu Euroopa Liidu riikidest 83%, euroalast 51% ja SRÜ riikidest 7%. Eestisse toodi kaupu peamiselt Soomest (15% Eesti koguimpordist), Saksamaalt (12%) ja Rootsist (9%).

Eesti osatähtsus nii Euroopa Liidu koguekspordis kui ka -impordis oli 2014. aastal 0,3%. Nii ekspordi- kui ka impordikäibe poolest edestas Eesti Lätit, Maltat ja Küprost. Eksport ühe elaniku kohta oli Eestis 2014. aastal 9183 eurot, mis on Euroopa Liidu riikide keskmisega (9146 eurot) samal tasemel. Import ühe elaniku kohta Eestis (10 438 eurot) oli Euroopa Liidu keskmisest (8934 eurot) ligikaudu 1500 eurot suurem.

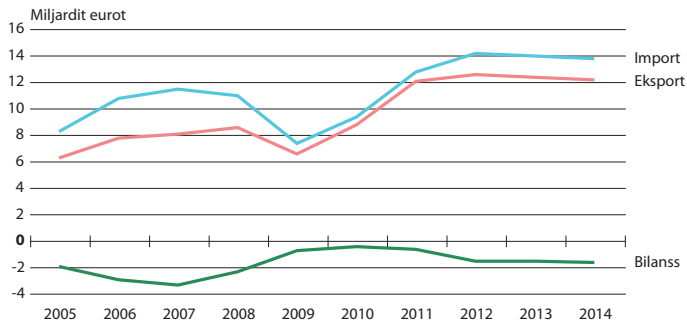
MÕISTED

Ekspord – Eestis toodetud (sh allhange) kaupade väljavedu, re-ekspord, tärned välismaa laevadele ja lennukitele. Import – kaupade sissevedu Eestisse (sh allhange) nii sisetarbimiseks kui ka välismaale re-ekspordiks. Ekspordis ja impordis ei kajastu teenused ega transiid.

Eksport ja import Euroopa Liidus, 2014

Eksport, import ja bilanss, 2005–2014

Eksport ja import riigi järgi, 2014

Riik	Miljonit eurot	Osatähtsus, %
EKSPORT KOKKU	12 090,3	100,0
Rootsi	2 174,9	18,0
Soome	1 848,9	15,3
Läti	1 295,7	10,7
Venemaa	1 186,8	9,8
Leedu	637,2	5,3
Saksamaa	587,5	4,9
Norra	469,1	3,9
Ameerika Ühendriigid	451,7	3,7
Holland	327,4	2,7
Taani	318,1	2,6
Muud riigid	2 793,0	23,1
IMPORT KOKKU	13 744,3	100,0
Soome	2 090,7	15,2
Saksamaa	1 581,1	11,5
Rootsi	1 190,7	8,7
Läti	1 169,8	8,5
Leedu	1 145,1	8,3
Poola	1 037,0	7,5
Venemaa	852,3	6,2
Holland	776,0	5,6
Hiina	486,6	3,5
Suurbritannia	444,3	3,2
Muud riigid	2 970,7	21,8

Eksport ja import kaubajaotise järgi, 2014

Kaubajaotis kombineeritud nomenklatuuri (KN) järgi	Miljonit eurot	Osatähtsus, %
EKSPORT KOKKU	12 090,3	100,0
Masinad ja seadmed (XVI)	3 530,6	29,2
Mineraalsed tooted (V)	1 336,2	11,1
Põllumajandussaadused ja toidukaubad (I–IV)	1 221,1	10,1
Puit ja puittooted (IX)	1 107,5	9,2
Mitmesugused tööstustooted (XX)	905,9	7,5
Metall ja metalltooted (XV)	873,5	7,2
Transpordivahendid (XVII)	652,0	5,4
Keemiatööstuse tooraine ja tooted (VI)	604,2	5,0
Plastid ja plasttooted (VII)	391,6	3,2
Tekstiil ja tekstiiltooted (XI)	375,1	3,1
Paber ja pabertooted (X)	327,3	2,7
Muu	765,3	6,3
IMPORT KOKKU	13 744,3	100,0
Masinad ja seadmed (XVI)	3 877,6	28,2
Mineraalsed tooted (V)	1 765,7	12,8
Põllumajandussaadused ja toidukaubad (I–IV)	1 478,2	10,8
Transpordivahendid (XVII)	1 185,7	8,6
Keemiatööstuse tooraine ja tooted (VI)	1 107,2	8,1
Metall ja metalltooted (XV)	1 092,7	8,0
Plastid ja plasttooted (VII)	729,1	5,3
Tekstiil ja tekstiiltooted (XI)	632,7	4,6
Puit ja puittooted (IX)	396,7	2,9
Mitmesugused tööstustooted (XX)	321,7	2,3
Optika-, mõõte-, meditsiini- ja kirurgiainstrumendid ning -aparatuur; nende osad ja tarvikud (XVIII)	299,2	2,2
Muu	857,8	6,2

12 Tööstus

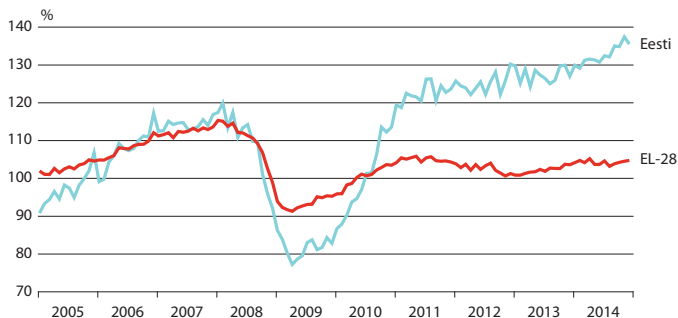
2013. aasta stabiilne tööstustoodangu kasv jätkus ka 2014. aastal. Tööstussektori toodang suurenes varasema aastaga võrreldes 2%. Toodang kasvas tänu ekspordile, mis elavnes aasta teises pooles. Välisuru osatähtsus oli 2014. aastal üle 70% kogu töötleva tööstuse toodangust. Eksport kasvas 2013. aastaga võrreldes 2%. Tasapisi on hakanud elavnema ka nõudlus kodumaisel turul. Nii nagu eksport kasvas ka nõudlus kodumaisel turul 2013. aastaga võrreldes ligi 2%.

2014. aastal kasvas tööstustoodangu maht enam kui kahes kolmandikus tööstusharudest. Positiivselt mõjutasid toodangu kasvu suurema osatähtsusega tööstusharud – elektroonikaseadmete tootmine, puidu töötlemine ja toiduainete tootmine, kus toodang suurenes 2013. aastaga võrreldes vastavalt 7%, 8% ja 4%. Negatiivselt mõjus toodangu kasvule keemiatoodete, mööbli ja ehitusmaterjalide tootmise langus.

2014. aasta suurim eksportija oli elektroonikaseadmete tööstus, kus valdav osa kogu tööstustoodangust läheb välisurule. Ekspordi osatähtsus oli suur ka mootorsõidukite ja transpordivahendite, tekstiili- ning kemikaalide ja keemiatoodete tootmises. Üksnes toiduaine- ja joogitootmisega tegelev sektor on keskendunud peamiselt kodumaisele turule, ekspordiks läheb vaid kolmandik kogu toodangu müügist.

Kõige rohkem töötleva tööstuse ettevõtteid tegutses 2013. aastal metallitööstuses, enim hõivatuid oli aga puidutööstuses.

Töötleva tööstuse toodangu mahuindeksid^a Eestis ja Euroopa Liidus, 2005–2014 (2010 = 100)

^a Seseonselt ja tööpäevadega korrigeeritud.

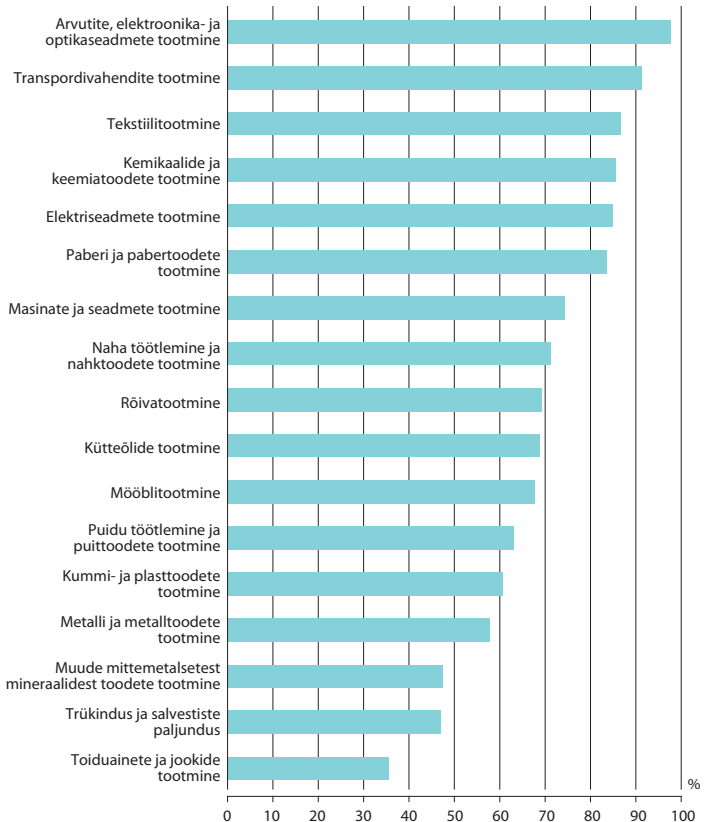
Suurima hõivatute arvuga töötleva tööstuse tegevusalad, 2013

	Ettevõtete arv	Osatähtsus, %	Tööga hõivatute arv	Osatähtsus, %
KOKKU	6 381	100,0	104 554	100,0
Puidu töötlemine ja puittoodete tootmine	1 061	16,6	15 601	14,9
Toiduainete tootmine	451	7,1	12 871	12,3
Metalli ja metalltoodete tootmine	1 151	18,0	12 324	11,8
Mööblitootmine	610	9,6	7 520	7,2
Rõivatootmine	462	7,2	6 355	6,1
Arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine	108	1,7	5 820	5,6

Tööstustoodang tegevusala järgi, 2013

	Toodang, miljonit eurot	Osatähtsus, %
KOKKU	11 156	100,0
Elektrienergia-, auru- ja kuumaveearustus	853	7,6
Mäetööstus	410	3,7
Töötlev tööstus	9 893	88,7
toiduainete tootmine	1 258	11,3
joogitootmine	196	1,8
tekstiilitootmine	235	2,1
rõivatootmine	151	1,3
naha töötlemine ja nahktoodete tootmine	32	0,3
puidu töötlemine ja puittoodete tootmine	1 441	12,9
paberi ja pabertoodete tootmine	197	1,8
trükindus ja salvestiste paljundus	212	1,9
kütteõlide tootmine	280	2,5
kemikaalide ja keemiatoodete tootmine	503	4,5
kummi- ja plasttoodete tootmine	309	2,8
muude mittemetalsetest mineraalidest toodete tootmine	350	3,1
metalli ja metalltoodete tootmine	955	8,6
arvutite, elektroonika- ja optikaseadmete tootmine	1 743	15,6
elektriseadmete tootmine	528	4,7
masinate ja seadmete tootmine	312	2,8
transpordivahendite tootmine	350	3,1
mööblitootmine	407	3,7
muu	433	3,9

Ekspordi osatähtsus töötleva tööstuse toodangu müügis, 2013

13 Põllumajandus

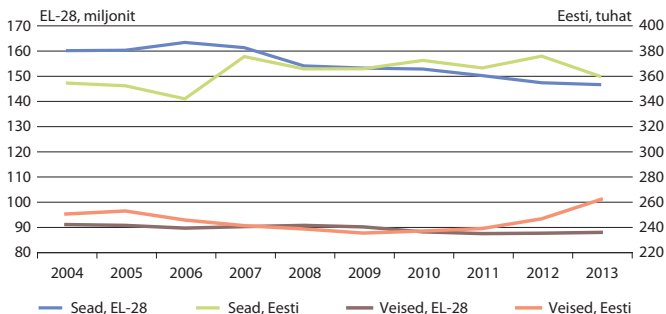
2013. aastal toodeti Eestis 975 500 tonni teravilja – 2% vähem kui aasta varem. 2013. aasta 1. juulist 2014. aasta 30. juunini kestnud majandusaastal oli impordi osatähtsus ressursis 16% ja ekspordi osatähtsus 44%. Kogu teraviljast oli nisu import 30% ja eksport 50%.

Kartuli kasvupind üha väheneb ja oli 2013. aastal 6600 hektarit. Kartulisaak vähenes 2012. aastaga võrreldes 8% ja oli 127 700 tonni. Impordi osatähtsus ressursis suurenes aastaga 19%-st 22%-ni ja ekspordi osatähtsus 4%-st 5%-ni.

Veiste arv oli 6% ja piimalehmade arv 1% suurem kui aasta varem. Kasvas ka hobuste ning lammaste ja kitsede, vähenes sigade ja lindude arv. Lihatoodang oli 2013. aastal 79 800 tonni – 2% suurem kui aasta varem. 62% lihatoodangust oli sealih, 23% linnuliha ja 14% veiseliha. 44% kogu liharessursist hõlmas liha ja elusloomade import, 38% nende eksport. Sealih ja elussigade osatähtsus kogu liha ja elusloomade impordis oli 53% ja ekspordis 65%.

Piimalehmade arv aastaga oluliselt ei muutunud, aga piimatoodang oli 2013. aastal 7% suurem kui aasta varem, kuna keskmine piimatoodang lehma kohta on pidevalt kasvanud. 2013. aastal oli piimatoodang 772 000 tonni. Värske piima toodete ressursist oli import 4% ja eksport 9%, juustu eksporditi mitu korda rohkem, kui imporditi. Munatoodang suurenes 2012. aastaga võrreldes 6%. Munade 2013. aasta ressursist hõlmas import 47% ja eksport 17%.

Veiste ja sigade arv Eestis ja Euroopa Liidus, 2004–2013

Teravilja ja kartuli ressursid ning kasutamine, 2013/2014

(tuhat tonni)

	Nisu	Oder	Rukis	Kartul
Saak	406,8	440,9	21,9	127,7
Import	58,7	61,5	25,8	35,0
Ressursid ja kasutamine kokku	465,5	502,4	47,7	162,7
Eksport	256,1	190,9	23,9	8,4
Varude muutus	-2,6	14,9	0,1	-0,2
Tarbimine kokku	212,0	296,6	23,7	154,5

Liha ressursid ja kasutamine, 2013

(tapakaalus, tuhat tonni)

	Liha kokku	Veiseliha	Sealiha	Linnuliha
Toodang	82,1	11,5	49,5	18,1
Elusloomade import	0,0	0,0	0,0	0,0
Liha import	64,2	4,2	33,8	21,8
Ressursid ja kasutamine kokku	146,3	15,7	83,3	39,9
Elusloomade eksport	15,3	3,0	11,6	0,5
Liha eksport	41,0	3,6	25,2	9,0
Varude muutus	-0,9	-0,1	-0,4	-0,2
Tarbimine kokku	90,9	9,2	46,9	30,6

Piima ja piimatoodete ning munade ressursid ja kasutamine, 2013

(tootekaalus, tuhat tonni)

	Värske piima tooted	Värske koor	Juust	Munad ^a
Toodang	183,4	9,6	44,0	11,9
Import	7,3	0,7	4,7	10,7
Ressursid ja kasutamine kokku	190,7	10,3	48,7	22,6
Eksport	16,3	5,1	20,4	3,9
Varude muutus	0,0	0,0	0,1	0,0
Tarbimine kokku	174,4	5,2	28,2	18,7

^a Ühe muna arvestuslik kaal on 62,5 grammi.

14 Energeetika

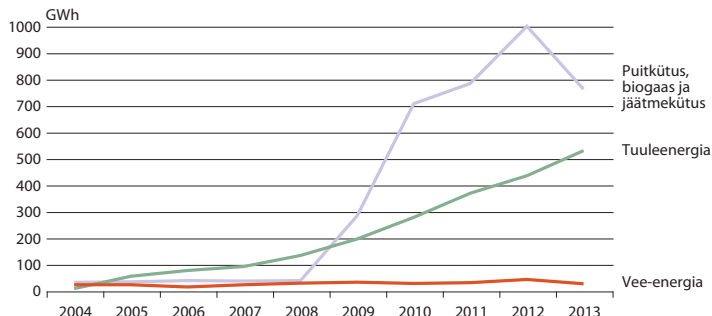
2014. aastal toodeti Eestis elektrit kokku 12,4 TWh, mida on üle 6% vähem kui aasta varem. Elektritoodang vähenes Eesti elektrisüsteemi läbivate Põhjamaade transiitvoogude kasvu tõttu, mis vähendas Eesti tootjate osalust. Samal ajal suurendasid mõnevõrra jahedam sügis ja talv elektrienergia tarbimist 2013. aastaga võrreldes üle 2%.

Eesti energiaressurssides on kodumaiste energiaallikate osatähtsus suur, põhinedes enamasti põlevkivil, mille kasutamise võimalus vähendab imporditud energia osatähtsust energiavajaduse rahuldamisel ehk energia-sõltuvusmäära oluliselt. Euroopa Liidu riikide hulgas on Eesti selle näitajaga (11,9%) esikohal. Põhiline osa põlevkivist tarbitakse elektrijaamades ja põlevkiviõli toorainena.

Viimastel aastatel on jõudsalt kasvanud elektri tootmine taastuvatest allikatest. Kui 2009. aastal oli taastuvelektri osatähtsus elektrienergia kogutarbimises 6,2%, siis 2013. aastal üle kahe korra suurem – 13,6%. Olulisel määral on suurenenud jäätmekütuse ja prügilates tekkiva biogaasi tarbimine elektri tootmiseks. Taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt on mõnevõrra vähendanud jäätmemahuka põlevkivi osatähtsust elektritootmises.

Aasta-aastalt on suurenenud ka tuule- ja vee-energia tootmine. 2013. aastal kasvas see 2012. aastaga võrreldes kokku 16%, millest ligi neljandik oli tuuleenergia toodangu kasv.

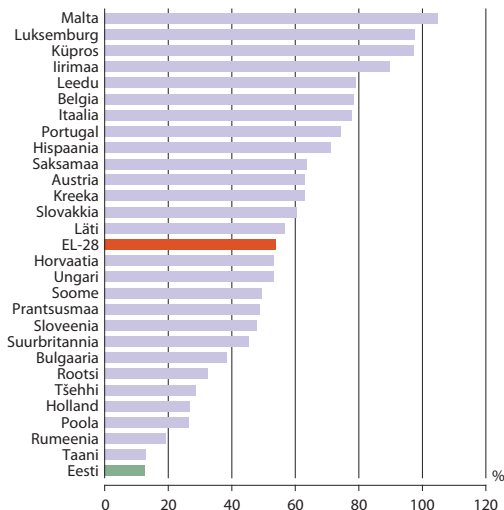
Elektrienergia tootmine taastuvatest allikatest, 2004–2013

Elektrienergia tootmine ja tarbimine, 2013–2014 (gigavatt-tundi)			
	2013	2014 ^a	Muutus, %
Brutotootmine	13 275	12 372	-6,8
Netotootmine	11 823	11 096	-6,1
Import	2 712	3 730	37,5
Läti	335	108	-67,8
Soome	2 377	3 622	52,4
Tarbimine	7 332	7 500	2,3
Kadu	903	842	-6,8
Eksport	6 300	6 484	2,9
Läti	5 739	6 390	11,3
Soome	561	94	-83,2

^a Esialgused andmed.

Energiasõltuvusmäär^a Euroopa Liidus, 2013

^a Energiasõltuvusmäär näitab, mil määral sõltub majandus oma energiavajaduse rahuldamisel impordist. Arvutatakse imporditud energia jagamisel kogutarbimisega.

15 Innovatsioon

Eurostati innovatsiooniuuringu järgi olid 2012. aastal uuenduslikud 47,6% Eesti ettevõtetest. Euroopa Liidu keskmisest (48,9%) jäi Eesti uuenduslikkuse määr madalamaks, ent Läti ja Leedu omast oli kõrgem. Soome ettevõtetele jäi Eesti näitaja alla 5 protsendipunktiga, ehkki eelmise, 2010. aasta uuringu ajal edestasid Eesti ettevõtted Soome omi. Kuigi uuenduslikkuse määra järgi on Eesti oma kõrge koha loovutanud, kuulub Eesti innovatsioonikulutuste ja müügitulu suhte poolest siiski endiselt Euroopa Liidu juhtriikide hulka.

Võrreldes eelmise innovatsiooniuuringuga oli uuenduslike ettevõtete osatähtsus 2012. aastal väiksem peaaegu kõigil tegevusaladel. Erandiks olid vaid toiduainete ja jookide tootmine ning veekogumise, -töötuse ja -varustusega seotud tegevusalad, kus uuenduslike ettevõtete osatähtsus kasvas vastavalt 1 ja 21 protsendipunkti.

Uuenduslikkus on vähenenud liigiti pisut erinevalt. Kui organisatsiooni- või turundusuuendusega ettevõtete määr langes 2012. aastal 2010. aastaga võrreldes vastavalt 2,0 ja 3,7 protsendipunkti, siis tooteuuendusi turule toonud ettevõtete määr 4,8 ja protsessiuuendusi rakendanute oma 7,4 protsendipunkti. Teisisõnu, kui 2010. aastal oli tooteuuenduslik iga neljas ettevõtte, siis 2012. aastal vaid iga viies.

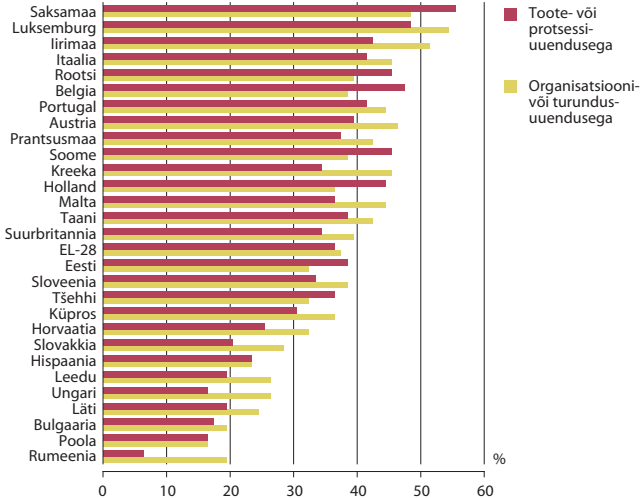
Uuenduslike ettevõtete^a osatähtsus tegevusala järgi, 2012

Tegevusala	Kokku, %	Toote- või protsessiuuendusega, %	Organisatsiooni- või turundusuuendusega, %
KOKKU	47,6	38,4	31,8
Tööstus (v.a ehitus)	50,2	43,1	30,7
mäetööstus	33,3	28,6	19,5
töötlev tööstus	50,6	43,3	31,6
elektrienergia ja gaasiga varustamine	35,7	33,7	12,8
veevarustus; jäätmekäitlus	61,2	53,0	31,2
Teenindus (uuringuga hõlmatud)	45,0	33,6	33,0
hulgikaubandus	47,0	29,7	37,3
veondus ja laondus	33,7	26,6	22,6
info ja side	63,3	52,6	43,6
finants- ja kindlustustegevus	68,6	50,5	58,2
kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus (uuringuga hõlmatud)	43,3	37,8	30,2

^a Vähemalt 10 hõivatuga ettevõtted.

Uuenduslike ettevõtete^a osatähtsus uuenduse liigi järgi Euroopa Liidus, 2012

^a Vähemalt 10 hõivatuga ettevõtted.

16 Infotehnoloogia

Eesti oma toimivate IT-lahenduste ja e-teenustega on kujunenud teenäitajaks paljudele riikidele. Praeguseks on mitmed igapäevatoimingud tänu elektroonsele autentimisele ja digitaalsele allkirjastamisele muutunud kiiremaks ja paindlikumaks. Kümne aastaga on juurdunud e-hääletus ja laineid on löömas Eesti e-residendi digi-ID kontseptsioon, mis annab välismaalastele võimaluse taotleda turvalist Eesti e-identiteeti.

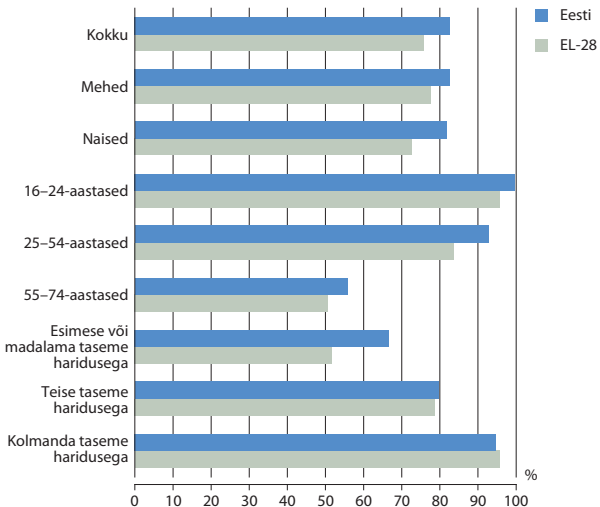
Avaliku sektori e-teenustest kasutatakse enim tuludeklaratsiooni esitamist e-maksuameti kaudu – seda teeb 71,5% internetikasutajaist. Olulisel kohal on ka digiresepti (56%), kohalike omavalitsuste veebilehtede (53%), e-kooli (30%) ja veebilehe www.eesti.ee (43%) kasutamine.

2014. aasta I kvartalis kasutas 16–74-aastasest Eesti elanikest internetti 84%, Euroopa Liidus keskmiselt 78%. Kõige sagedasemad internetikasutajad on noored vanuses 16–34 aastat, kuid viimastel aastatel on internetikasutus hakanud kiirelt kasvama ka vanemates vanuserühmades. Põhiliselt kasutatakse internetti ajalehtede ja ajakirjade lugemiseks ning info otsimiseks, aga ka suhtlemiseks e-posti teel ja internetipanga teenusteks.

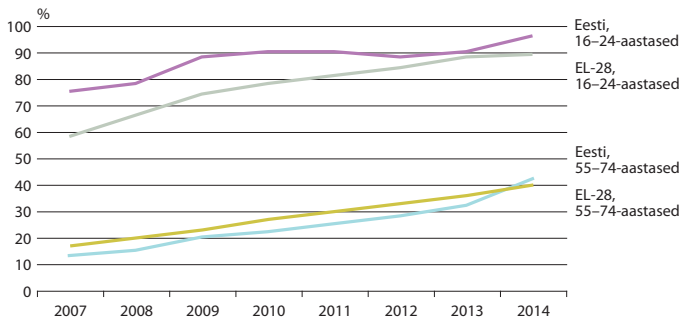
Ettevõtlusvaldkonnas on üha enam hakanud levima pilveteenused, mille eesmärk on jagada veebi kaudu ressursi – tarkvara, riistvara või nende kombinatsioone. 14% Eesti ettevõtetest on kasutanud tasulisi pilveteenuseid. Enim levinud pilveteenus on e-postiteenus (8,4%), millele järgnevad finants- ja rakendustarkvara, kontoritarkvara ning failide säilitamine ja salvestamine. Suurimad tasulise pilveteenuse kasutajad on info- ja sideettevõtted (42,6%), kes ka ise pilveteenuseid pakuvad. Võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega on Eesti tasuliste pilveteenuste kasutamise poolest keskmiste seas, jäädes siiski oluliselt maha põhjanaabrist Soomest, kus pilveteenuseid kasutab 51% ettevõtetest. Pilveteenuse laialdasemat kasutamist piiravaks teguriks peetakse üldjuhul turvariske, aga ka pilveteenuste kõrget hinda. Peamiste mittekasutamise põhjustena on nimetatud ebapiisavaid teadmisi pilveteenuste kohta, aga ka turvariske.

Internetti vähemalt kord nädalas kasutanud 16–74-aastaste osatähtsus Eestis ja Euroopa Liidus, I kvartal 2014

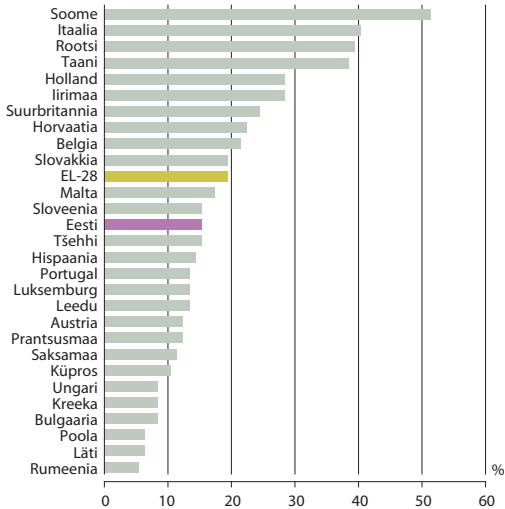
Iga päev internetti kasutanute osatähtsus Eestis ja Euroopa Liidus vanuse järgi, I kvartal 2007–2014

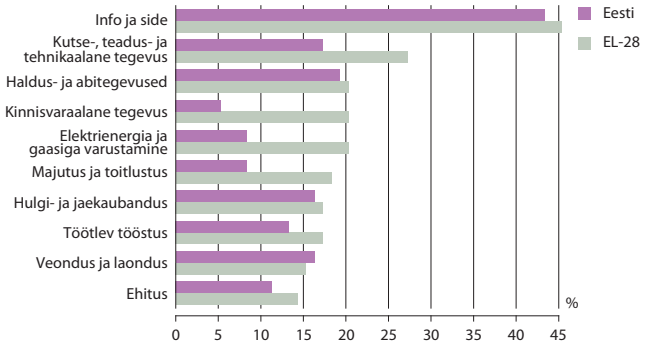
Koduse internetiühendusega leibkondade osatähtsus leibkonnatüübi järgi, I kvartal 2014

Leibkonnatüüp	Interneti-ühendusega leibkondade osatähtsus, %	Lairibainterneti-ühendusega leibkondade osatähtsus, %
Leibkonnad kokku	82,9	81,2
Üks täiskasvanu	70,9	69,1
Kaks täiskasvanut	82,1	80,3
Vähemalt kolm täiskasvanut	95,4	93,7
Üks täiskasvanu lastega	95,3	91,5
Kaks täiskasvanut lastega	98,9	98,0
Vähemalt kolm täiskasvanut lastega	98,5	97,8

Interneti vahendusel pilveteenust ostnud ettevõtete^a osatähtsus Euroopa Liidus, 2014

Interneti vahendusel pilveteenust ostnud ettevõtete^a osatähtsus Eestis ja Euroopa Liidus tegevusala järgi, 2014

^a Vähemalt 10 hõivatuga ettevõtteid, v.a finants- ja kindlustustegevus ning veterinaaria.

2014. aastal saabus Eestisse 6 miljonit väliskülastajat, kellest 47% jäid Eestisse kauemaks kui üheks ööks. 68% välis turistidest kasutas majutusettevõtete teenuseid. Majutusettevõtetes peatus 2014. aastal kokku üle 3 miljoni sise- ja välis turisti ehk 4% enam kui 2013. aastal. Turistid viibisid Eesti majutusettevõtetes kokku 5,8 miljonit ööd. Euroopa Liidu riikide majutusettevõtetes peatusid turistid 2014. aastal kokku 2,7 miljardit ööd. Turistide ööbimised Eesti majutusettevõtetes on 0,2% EL-i riikide majutusettevõtetes veedetud ööde arvust.

Eesti peamised turismipartnerriigid on endiselt naaberriigid. Kaks kolmandikku majutusettevõtetes peatunud välis turistidest saabus Soomest, Venemaalt ja Lätist. Esimest korda üle kuue aasta vähenes majutusettevõtete teenuseid kasutanud Venemaa turistide arv – aastases võrdluses 10%. Venemaa turistide arvu vähenemist aitasid kompenseerida Läti, Soome, Saksamaa ja Aasia riikide turistid. Võrreldes 2013. aastaga peatus majutusettevõtetes Soome, Läti ja Saksamaa turiste vastavalt 2%, 7% ja 11% ning Aasia riikide turiste 36% enam.

Majutusettevõtete väga oluline sihtrühm on siseturistid, kes hõlmavad üle kolmandiku majutusasutuste klientidest. 2014. aastal kasutas majutusettevõtete teenuseid 1,1 miljonit siseturisti – 6% rohkem kui 2013. aastal. Majutusettevõtetes peatunud siseturistide arv suurenes viiendat aastat järjest.

Turistide ööbimised majutusettevõtetes, 2005–2014

Majutusettevõtetes majutatud elukohariigi järgi, 2014

Riik	Majutatud	Ööbimised	Keskmiselt ööbimisi majutatu kohta
KOKKU	3 087 070	5 809 464	1,88
Eesti	1 103 755	1 890 165	1,71
Välisriigid	1 983 315	3 919 299	1,98
Soome	915 540	1 689 115	1,84
Venemaa	275 405	613 868	2,23
Saksamaa	112 877	242 102	2,14
Läti	112 703	170 279	1,51
Rootsi	71 963	149 721	2,08
Leedu	52 522	93 359	1,78
Aasia riigid	50 098	84 543	1,69
Suurbritannia	46 189	101 394	2,20
Norra	36 272	86 999	2,40
Ameerika Ühendriigid	32 261	74 249	2,30
Muud riigid	277 485	613 670	2,21

18 Andmeallikad

Andmeallikad:

Statistikaamet, Eurostat, Maa-amet, WHO (Maailma Terviseorganisatsioon) Euroopa Regionaalbüroo andmebaas (HFA-DB), Tervise Arengu Instituut, Keskkonnaagentuur ja Eesti Pank

Veebilehekülgi Eesti kohta

Riigiportaal	www.eesti.ee
Presidendi kantselei	www.president.ee
Riigikogu	www.riigikogu.ee
Eesti Vabariigi Valitsus	www.valitsus.ee
Välisministeerium	www.vm.ee
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Eesti Instituut	www.estinst.ee
Teabekogu Eestist	www.estonica.org
Turismiinfo	www.puhkaeestis.ee
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus	www.eas.ee
Üldinfo Eesti kohta	www.estonia.eu
Eesti kultuurisündmuste kalender	www.kultuur.info
Arengufond	www.arengufond.ee
Eesti Rahvusraamatukogu	www.nlib.ee
Eesti Muuseumide Infokeskus	www.muuseum.ee
Statistikaamet	www.stat.ee

Märkide seletus:

..	mõiste pole rakendatav
0,0	näitaja väärtus väiksem kui pool kasutatud mõõtühikust
EL-28	Euroopa Liidu 28 liikmesriiki
EA-18	Euroala 18 liikmesriiki

Euroopa Liidu (EL) riigid:

Austria, Belgia, Bulgaaria, **Eesti**, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Suurbritannia, Taani, Tšehhi, Ungari

Euroala (EA) riigid:

Austria, Belgia, **Eesti**, Hispaania, Holland, Iirimaa, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Portugal, Prantsusmaa, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome

Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) riigid:

Ameerika Ühendriigid, Austraalia, Austria, Belgia, **Eesti**, Hispaania, Holland, Iirimaa, Iisrael, Island, Itaalia, Jaapan, Kanada, Korea, Kreeka, Luksemburg, Mehhiko, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Suurbritannia, Šveits, Taani, Tšehhi, Tšiili, Türgi, Ungari, Uus-Meremaa

Sõltumatute Riikide Ühenduse (SRÜ) riigid:

Armeenia, Aserbaidžaan, Kasahstan, Kõrgõzstan, Moldova, Tadžikistan, Türkmenistan, Ukraina, Usbekistan, Valgevene, Venemaa

Statistikaamet on koostanud selle teatmiku koostöös Välisministeeriumiga.

Koostanud Marika Kivilaid, Mihkel Servinski, Greta Tischler

Toimetanud Kairit Pöder
Kujundanud ja küljendanud Alar Telk
Fotod: Scanpix

Kirjastanud Statistikaamet, Tatari 51, 10134 Tallinn
Trükkinud Ofset OÜ, Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn

Mai 2015

ISSN 2346-6057 (trükis)
ISSN 1736-8677 (PDF)
ISBN 978-9985-74-566-3 (trükis)
ISBN 978-9985-74-567-0 (PDF)

Autoriõigus: Statistikaamet, 2015

Väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.